

verwachten, dat bij een eventueele herziening der woningwet uit den door dit congres verrichten arbeid veel nut kan worden getrokken; alsdan zal ook dit congres weder het zijne bijgedragen hebben tot verbetering der volkshuisvesting in ons land.

P. MUNTENDAM.

VIERDE INTERNATIONAAL CONGRES VOOR GENEESKUNDIGE
ELECTROLOGIE EN RADIOLOGIE TE AMSTERDAM,
2—5 SEPTEMBER 1908,

Geachte collega.

In dit laatste schrijven wil ik de reeks van mededeelingen besluiten met enkele therapeutische.

Zoo sprak HAUCAMPS (Brussel) over de genezing van epithelioma met radium hetgeen hij boven X-stralen refereert van wege de betere litteeken-vorming. VAN DER GOOT deelde zijn ervaringen mede over het gebruik van X-stralen bij vele huidaandoeningen en toonde aan foto's de frappante genezingen.

SCHIFF bevestigde de ervaring van VAN DER GOOT, dat enkele carcinomen chirurgisch ingrijpen beantwoorden met zeer kwaadaardig optreden, terwijl zij voorheen een chronisch vrij rustig verloop hadden getoond, geen wonder dat ook X-stralen een enkele maal dit effect hebben vertoond.

DEANE BUTCHER gaf zijn ervaringen met radium-bestraling opgedaan, hij meent dat deze veel krachtiger effect heeft en beter te localiseeren is, dan X-stralen.

De waarneming dat bij behandeling van een kwaadaardig gezwel, de niet bestraalde ontaarde lymphklieren en metastasen verdwijnen schrijft hij toe aan „autogenous vaccination”; er worden antikörper vrij door de bestraling en deze door het bloed overal heen zich begevende, helpen het organisme de elders in het lichaam aanwezige booze zaken te bestrijden.

Onder invloed van radium-bestraling heeft ontleding plaats van het lecithine in het neurilemma tengevolge waarvan de zenuwuiteinden beschadigd worden. Op een dergelijke eigenschap berust de selectief vernietigende invloed op nieuwvormingen en op de cellen van het embryonale weefsel. Voldoend lange inwerking voert achtereenvolgens tot locale hyperaemie, ontsteking en substantie-verlies. Van het grootste belang acht spreker de productie van antitoxinen. Onder de mededeeling van zijn therapeutische ervaringen, verdient vooral de behandeling van het primair-affect der syphilis onze aandacht.

Ten slotte demonstreert DEANE BUTCHER zijn radio-electroscop. In de linkerhand houdt hij een zijden bandje waaraan een kwast van vlos-zijde, hij strijkt met de beide voorste vingers van de rechterhand (in caoutchouc vingers gehuld) een paar maal langs dit kwastje en ziet: de zijden draadjes gaan uiteen staan door wederzijdsche afstooting. Opent spreker nu een looden doosje met radium er in, op een meter afstand, dan ziet men de draadjes weder samenvallen. Het was aardig te zien met welk een enthousiasme men zich om deze eenvoudige en praktische uitvinding verdrong.

Therapeutische mededeelingen werden gedaan door BAUDET, die de aanwending van X-bestraling combineert met haute fréquence, teneinde dermatitis tegen te gaan.

Dr. NOBELE bespreekt de nieuwe methode van nieuwvormingen te behandelen

met H. F. Dit procédé bekend onder den naam van fulguratie bestaat hierin, dat men sterke vonken (onder afkoeling met CO₂ stroom) op den tumor laat springen en daarna het aldus bewerkte en van consistentie veranderde weefsel wegkrabt of lepelt.

Spreeker heeft histologische onderzoekingen verricht over de diepte van inwerking, over het verschil in werking van heete en koude vonk, de wijze van cicatrisatie enz.

SIRERA SALSE (Spanje) betoogt dat men veel te weinig bij traumata met electriciteit werkt en prijst de gunstige inwerking bij torsie, contusie, fractuur.

Vergelijkende proeven op konijnen genomen met histologische controle toonen dat dit niet maar een subjectieve mening is, doch een grondig gemotiveerde stelling.

LIBOTTE in uitvoerige bespreking van de arteriosclerose vervallende, prijst H. F., direkt en als hit condensateur toegepast.

RUSSEL BOGGS (Pitsburg) wijst op de noodzakelijkheid bij X-bestraling van huidaandoeningen nauwkeurig te schiften naar de biologische werking die men wenscht, al naar gelang men tijdelijk of blijvende atrophie, vernietiging van zekere pathologische formatie's, verandering in het metabolisme of slechts de anodyne werking op pijn en jeuk verlangt.

Een uitgebreid debat heeft plaats op Woensdagavond naar aanleiding van de voordracht van BAUDET over de elektrische behandeling van neuritis. MOUTIER-ZANIETOWSKY, STEPANOF, DE NOBELE nemen er aan deel. Het is namelijk niet mogelijk te weten welke energie men aan de patiënten toevoert, er bestaat een wanhopige verwarring daar de een met zwakke de ander met sterke stroomen werkt, al of niet bipolair enz.

LIBOTTE zegt ten slotte dat in ons vak veel aan kunst overgelaten moet worden en dat het thans nog bij de H. F. therapie meer aankomt op handig zijn en opletten dan op meten.

Naar aanleiding van de voordracht van ZANIETOWSKY over elektrische baden en iono-therapie ontstaat eveneens een debat, waarbij blijkt dat men zich zeer vergissen zou als men elektrische baden ging beschouwen als geschikt tot het invoeren door de huid van de gewenschte ionen.

LEDUC heeft gelegenheid weer eens zijn stelling te verdedigen dat het de peripherie van de elektroden is die werkzaam is, en niet de aanrakingsvlakte. Op die wijze werkt het bad alleen daar waar de oppervlakte het lichaam raakt. Alleen met hydrophile-gaas verkrijgt men goede resultaten in de iono-therapie, omdat daar overal kleine aanrakingsplekjes bestaan met betrekkelijk veel omtrek.

Met vermelding van OUDIN's (Parijs) voordracht over de toepassing van H. F. bij spieratrophieën en de behandeling van alveodentaire pyorrhoea eveneens met H. F. door BELLEMANIÈRE, kan ik de therapeutische reeks sluiten en overgaan tot de technische onderwerpen.

EYKMAN demonstreerde zijn apparaat met relais, waarmede hij de slikbewegingen heeft opgenomen, waarvoor ik verwijs naar het verslag der vergadering van de Nederl. radiologen, April 1905, te Scheveningen gehouden. Verder vermeldt hij eenige merkwaardige procedés en voorspelt de vervaardiging van zóó gevoelige platen dat men zich geen moeite meer zal behoeven te geven om sterke apparaten en buizen te bouwen. Hij is met TRIVELLI

bezig proeven te doen om deze zijde van het vraagstuk (ook oeconomisch van belang) op te lossen.

Voor de voordracht van SCHELTEMA Groningen over de permeatie van maag en darm in verband met RÖNTGEN-diagnostiek verwijs ik naar diens opstel *Tijdschrift voor Geneeskunde* 1907.

DUYVENS demonstreert de techniek van onderzoek en behandeling van tanden en kiezen met behulp van faradisatie en electrolyse.

HENRARD haalt corpora aliena onder geleide van de projectie op het scherm uit den oesophagus. Hij demonstreert zijn vangapparaten en stelt de groote voordeelen van deze methode in het licht tegenover alle andere procedés, waarbij men meer of minder op goed geluk werkt en aan veel meer kans op beleediging van den slokdarmwand is blootgesteld.

BELLEMANIÈRE bewerkt stricturen in de urethra met electrolyse en demonstreert zijn electrode daarvoor.

BÉLA vertoont zijn bekende plastische photographieën waarop ook de weeke deelen zoo goed tot hun recht komen; een levendig debat ontstaat, waaraan WENCKEBACH deel neemt om de superioriteit der stereoskopische photo's te betoogen, die werkelijke plastiek toonen, tegenover de schijnbare plastiek der photo's van BÉLA.

GOCHT is met BÉLA eens dat hier ware plastiek verkregen wordt.

DESSAUER deelt mede hoe hij er in geslaagd is, van theoretische gronden uitgaande, om op diep gelegen nieuwvormingen de noodige hoeveelheid X-stralen te concentreeren. Hij neemt daartoe de zeer doordringende component der X-stralen die veel gelijkmatiger worden geabsorbeerd door de weefsels, doch juist degene die ongeschikt zijn om goede beelden op scherm of plaat te geven. Hij werkt nu op grooten afstand, waarbij de stralen, die de huid aantasten, haast geen effect meer hebben, en richt nu van verschillende plaatsen uit gedurende zeer langen tijd zijn stralen op het te treffen punt in de diepte, zodoende de huid op dezelfde plek slechts éénmaal bestralend. Hij waarschuwt echter voor aanwending van deze methode, daar de praktijk nog niet heeft uitgemaakt of het ongevaarlijk zal blijken.

MEIJERS heeft een methode ontdekt om uit te maken of pasgeboren kinderen geleefd hebben of niet. Zijn photo's toonen nl. dat van een kind, dat niet geleefd heeft, de organen van borst en buik zich niet differentieeren. Heeft het een poos geleefd dan is de ingeademde en ingeslikte lucht zichtbaar. S. demonstreert verder hoe men deze beelden kan onderscheiden van die, welke het gevolg zijn van rottingsgassen.

Onder de gedemonstreerde apparaten verdient de buis van BAUER wel in de eerste plaats vermelding; deze nieuwe vinding verwekte een storm van bewondering. Het is bekend dat het regelen van de hardheid van een buis groote moeilijkheden met zich brengt en men er nooit in geslaagd is gewone lucht in de gewenschte hoeveelheid in de buis te brengen, wanneer het vacuum te ver gedreven is. BAUER begon het nieuwe principe van zijn luchtpomp te vertoonen.

In een glasbuis heeft hij een peervormige verwijding aangebracht, boven in de buis bevindt zich een plaatje van pijpjaarde, dat lucht doorlaat, op dit plaatje is een laag kwik gegoten. Onder aan de glazen buis beneden de verwijding is een buigzame slang aangebracht uitlopende in een gesloten

glazen reservoir, gevuld met kwik. Wordt het reservoir opgeheven, dan vloeit het kwik door de slang omhoog in het peervormige gedeelte en verdrijft de lucht door het poreuze plaatje en het laagje kwik er boven, waar doorheen men de luchtbellen ziet ontwijken. Wordt nu het reservoir weder omlaag gebracht, dan kan de lucht niet meer terug daar het kwik boven het plaatje de lucht afsluit als een ventiel. Eenige malen het spel herhalend pompt BAUER aldus de glazen buis leeg. Om nu weer lucht in te brengen voert hij een glazen buisje (waar zich onderaan ook een poreus plaatje bevindt) door het bovenste laagje kwik, totdat de twee poreuze plaatjes elkaar aanraken. Nu kan de lucht van het ingebrachte buisje door de 2 poreuze platen heen in de buis dringen (het bovenste kwiklaagje is weggedrongen).

Door een zeer handigen kunstgreep heeft hij zulk een miniatuurluchtpompje aangebracht op een RÖNTGEN-buis en kan hij nu een bepaalde hoeveelheid lucht invoeren. BAUER wil de buis echter nog niet in den handel brengen; hoewel hij overtuigd is dat zij in de praktijk zal blijken te voldoen, wil hij haar eerst geheel volmaakt afleveren.

ROSENTHAL demonstreert een schema van een buis, waarmede nog veel scherpere beelden, dan tot dusverre bereikt is, te verkrijgen zijn. Hij acht dit van belang omdat de instantanéés met de huidige buizen verkregen nog niet de gewenschte scherpere bereikt hebben. Over het apparaat van SNOOK, dat LEONARD gebruikt voor zijne instantanéés, heb ik reeds bij diens voordracht geschreven.

GROEDEL heeft een dergelijk apparaat ontworpen, waarbij het ideaal wordt bereikt, om door de buis slechts pulseerende gelijkstroom te brengen. Het gevreesde sluitingslicht wordt hierdoor geheel vermeden.

Gelijkstroom wordt in een wisselstroom omgezet, deze primaire wisselstroom induceert een hooggespannen wisselstroom in een transformator; de kunstgreep ligt nu hierin dat de negatieve golf van den hooggespannen stroom wordt omgekeerd d. w. z. in dezelfde richting gebracht wordt door de buis als de voorafgaande golf.

Ten einde dit gedaan te krijgen is op den motor een handig bedachte commutator aangebracht, die synchroon met de stroomwisseling van de primaire werkt. Het licht in de buis is geheel rustig, de buis prachtig gedeeld.

GRISON heeft hetzelfde bereikt langs anderen weg met behulp van condensatoren, wier ontladingen steeds in dezelfde richting door de buis gedreven worden. Merkwaardig is dat de hardheidsgraad van de buis afhankelijk is van de stroomsterkte van den afzonderlijken inductieslag, die men willekeurig kan regelen. De belichtingstijd is afhankelijk van de capaciteit, dus van het aantal condensatoren, dat men gebruikt.

MYLIUS vertoont een practische verbetering van BÉCLÈRE's statief.

GOCHT demonstreert zijn eenvoudige inrichting waardoor elke buis onmiddellijk gecentreerd is; het bestaat uit een halve doos van voor X-stralen ondoor-gankelijke stof; rondom de Blendenopening zijn drie voetjes aangebracht, waarop de buis dadelijk in rust wordt vastgezet, terwijl de buis, hoe ook bewogen steeds met het focus boven het midden van de Blendenopening blijft.

Van de apparaten op de resultaten is een bruikbare overgang en in de bovenzalen vindt men dat alles bijeen op de tentoonstelling.

Over de stereoscopische foto's van WENCKEBACH heb ik reeds bericht. Be-

halve de collectie van H. EYKMAN over de slikbeweging en over de ongunstige werking van het versterkingsscherm kon men de phonetische studiën met Röntgenographie van L. T. H. EYKMAN bewonderen.

DEELEN zond stereo-radiogrammen, die verwisselbaar zijn links en rechts waardoor het voorwerp schijnbaar beurtelings van voor en achter wordt gezien.

VAN DER GOOT zond een reeks van photo's van chirurgische afwijkingen o. a. veel niersteenphoto's. GOHL zond ook chirurgische afwijkingen. Hij verkreeg een licht plastisch effect door diep ontwikkelen en lang exponeeren.

HULST (Amerika) zond foto's van niet beenige organen allen gemaakt met het groote statische apparaat vroeger besproken. MEIJERS zond fotografische negatieven van functioneerende buizen en foto's van aangeboren defecten.

WERTHEIM SALOMONSON had apparaten uit zijn laboratorium gezonden waarbij onder meer eenige calorimeters van zijn vinding, waarmede de hoeveelheid electriciteit in de secundaire winding ontwikkeld, kan gemeten worden, verder een installatie tot het voortbrengen van DUDELL-stroomen enz. enz.

Behalve een verzameling photo's van de Nederlandsche vereeniging voor electrologie en radiologie heb ik thans het voornaamste in herinnering gebracht. Verscheidene bekende firma's op het gebied der electrotechniek hadden in de verdere zalen toestellen tentoongesteld, het was op die wijze mogelijk om zich van de werking persoonlijk te overtuigen en inlichtingen te ontvangen.

De tentoonstelling heeft evenals het congres zelf groote belangstelling getrokken, en ik vernam van tal van vreemdelingen, dat zij allerminst berouw hadden van hun komst alhier, de verwachtingen waren overtroffen. Heb ik een lang verslag gemaakt dan was het slechts in de hoop dat de niet-vakmensen, den indruk zouden krijgen van de reusachtige ontwikkeling door dezen tak van wetenschap in korten tijd doorgemaakt.

W. G. HUET.

BEROEPSBELANGEN.

HET SPECIALISTEN-RAPPORT DER „WISSENSCHAFTLICHE DEPUTATION". — Dr. LÖBKER, die voor de wetenschappelijke deputatie een referaat had uitgebracht, waaraan zij haar bekend advies aan den minister ontleende, heeft dit referaat nu openbaar gemaakt, en daaruit blijkt onder meer, dat de misbruiken in het specialisme niet zóó uitgebreid zijn, als men licht zou meenen. Wel noemen zich 3745 van de 18579 artsen in Pruisen specialist, doch slechts 19 4 p.Ct. onder hen behoort tot de zogenaamde „zesweeke specialisten", heeft althans minder dan 6 maanden aan de beoefening der specialiteit besteed. Neemt men met de deputatie echter 3 jaren aan als noodzakelijken voorbereidingstijd, dan voldoen aan dien eisch toch nog 69.35 p.Ct., terwijl 15.97 p.Ct. 4 en 26.13 p.Ct. zelfs 5 jaren of meer aan hun voorbereiding hebben besteed.

Er zijn echter vakken, waarin men zich zonder degelijke voorbereiding niet als specialist kan uitgeven, zonder zelfs bij de leeken „in de gaten" te